

JURA

KRAKOWSKO- -CZĘSTOCHOWSKA

PEŁNA WRAŻEŃ

Autor przewodnika: Krzysztof Bzowski

Redaktor prowadzący: Maciej Żemojtel

Redakcja: Nikoletta Kula

Projekt graficzny serii i skład: Sabina Suchy

Opracowanie kartograficzne: Jan Leja

Źródło pochodzenia danych kartograficznych: OpenStreetMap.org

Projekt okładki: Jan Paluch; materiały graficzne zostały wykorzystane za zgodą shutterstock.com, stock.adobe.com

Zdjęcia: shutterstock.com, stock.adobe.com

Zdjęcia autora (Krzysztof Bzowski): 137, 207, 208, 211, 267

Wikimedia Commons: Jerzy Opioła, CC BY-SA 4.0 (s. 11, 13, 31, 40, 54, 82, 128, 130, 131), Kesim, CC BY-SA 3.0 (s. 77), Pozdrawiam, CC BY-SA 4.0 (s. 133)

Wszelkie prawa zastrzeżone. Nieautoryzowane rozpowszechnianie całości lub fragmentu niniejszej publikacji w jakiegokolwiek postaci jest zabronione. Wykonywanie kopii metodą kserograficzną, fotograficzną, a także kopiowanie książki na nośniku filmowym, magnetycznym lub innym powoduje naruszenie praw autorskich niniejszej publikacji. Wszystkie znaki występujące w tekście są zastrzeżonymi znakami firmowymi bądź towarowymi ich właścicieli.

Autor oraz wydawca dołożyli wszelkich starań, by zawarte w tej książce informacje były kompletne i rzetelne. Nie biorą jednak żadnej odpowiedzialności ani za ich wykorzystanie, ani za związane z tym ewentualne naruszenie praw patentowych lub autorskich. Autor oraz wydawca nie ponoszą również żadnej odpowiedzialności za ewentualne szkody wynikłe z wykorzystania informacji zawartych w książce.

Helion S.A.

ul. Kościuszki 1c, 44-100 Gliwice

tel.: 32 2309863

e-mail: redakcja@bezdroza.pl

księgarnia internetowa: <http://bezdroza.pl>

Drogi Czytelniku!

Jeżeli chcesz ocenić tę książkę, zajrzyj pod adres:

<http://bezdroza.pl/user/opinie/?bejuab>

Możesz tam wpisać swoje uwagi, spostrzeżenia, recenzję.

Wydanie I

ISBN: 978-83-283-8710-2

Copyright © Helion S.A., 2022

- Kup książkę
- Poleć książkę
- Oceń książkę
- Księgarnia internetowa
- Lubię to!
- Nasza społeczność

Krzysztof **Bzowski**

PIESZO PRZEZ JURĘ

Pieszko przez Jurę	8
1 Lasy i wąwozy Garbu Tenczyńskiego	10
2 Ku wielkiej jaskini i najpiękniejszej bramie Jury	5
Ach, ta Jura!	22
3 Geologiczne zagadki doliny Raćławki	24
4 Kędy król Łokietek schronienia szukał	30
5 Zapomniana dolina jurajska	37
6 Na najwyższy szczyt Jury	42
Co to jest Jura?	48
7 Wspinaczkowy raj na Jurze	50
8 Kędy Twardowski z czartem chadzał	56
9 Skalną ścieżką ku olsztyńskiej fortecy	62
10 W odwiedzinach u Węży	68
Jura z bliska	72
11 Kwietny raj na grzbiecie Kajasówki	76
12 Bukowe wiszary nad Wisłą	79

13 W Zimnym Dole nie tak zimno!	81
14 Ruiny na wulkanie	83
15 Na szczyt białej wieży	86
16 Most Diabelski czy Anielski?	90
Z czego zbudowana jest Jura?	94
17 Skały nad Szklarką	96
18 Herkules i jego maczuga	99
19 Mniej znana pustynia i jurajskie wywierzysko	103
20 Spod skalnych pazurów ku kruczej skale	106
21 Na tropie fatamorgany	110
22 Nad dziką rzeką	113
23 W odległą przeszłość pod Zegarowymi Skałami	116
24 Rzut oka na Jurę przez wielkie okno	119
25 W ptasim królestwie	121
Klimat Jury	124
26 Oaza pośród piasków	126
27 Gdzie diabeł kuźnię założył	129
28 Gdzie Warta przedarła się między skałami	132
29 Z nietoperzami na szachownicy	135
30 Skarpa nad Wartą	138

Kup książkę

ROWEREM PRZEZ JURĘ

Rowerem przez Jurę	142
31 Tour de Krzeszowice	144
32 Czy w drodze znad Bałatonu spotkamy łosia?	149
Co rośnie na Jurze?	154
33 Rowerem pośród skał	156
34 Ku „orlim gniazdom” i skalnym turniom	160
35 Ku piaskom pustyni	166
36 Nie tylko zamek Ogrodzieniec	169
37 Jak odróżnić zamczysko od ostańca?	175
Co lata, pełza i biega po Jurze	180
38 Z Żarek do czterech zamków	182
39 Piaski i skały	187
Ostrożności nigdy za wiele!	192
40 Z zamkowej skały na plażę	194
Ochrona przyrody	198
41 Przez Bramę Mirowską do Jasia i Małgosi	200
42 Nad Liswartę	205
43 Wokół Łuku Załęczańskiego	209
Jura praktycznie	212

Poleć książkę

KAJAKIEM PRZEZ JURĘ

Kajakiem przez Jurę	216
44 Meandry rzeki Pilicy	218
45 Przez Bramę Mirowską do Skały Miłości	221
46 Załęczańskim Łukiem Warty	223

SPRÓBUJ CZEGOŚ NOWEGO

Wspinaczka skałkowa	228
Eksploracja jaskiń	234
Jura w końskim siodle	240
Wędrowki na nartach	244
Leśne przygody	248
Geocaching	252
„Tropienie” fortyfikacji	256
Jura z powietrza	260
Indeks	262
Legenda	266
O autorze	267

1

5

2

3

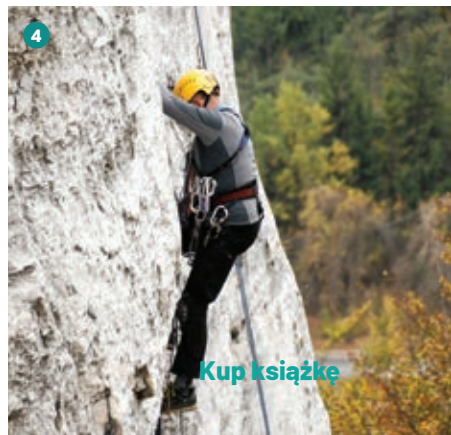

6

7

- 1 Geocaching 252
- 2 „Tropienie” fortyfikacji 256
- 3 Leśne przygody 248
- 4 Wspinaczka skałkowa 228
- 5 Wędrówki na nartach 244
- 6 Jura w końskim siodle 240
- 7 Eksploracja jaskiń 234
- 8 Jura z powietrza 260

4

Kup książkę

8

Poleć książkę

Jura z bliska

WYŻYNA CZĘSTOCHOWSKA

Obszar Jury Krakowsko-Częstochowskiej składa się z kilku wyraźnie odznaczających się w krajobrazie części. Na północy rozciąga się Wyżyna Częstochowska, sięgająca pod doliny Białej Przemszy i Szreniawy, gdzie między Kluczami a Wolbromiem przebiega tzw. **Brama Wolbromska**. Falista powierzchnia Wyżyny Częstochowskiej wyróżnia

się wyraźnie zarysowanymi pasmami wzgórz z licznymi skałkami ostańcowymi, pomiędzy którymi rozciągają się piaszczyste obniżenia. Wysokość pasm wzgórz wzrasta od ok. 300 m n.p.m. w północnej części do 450–500 m n.p.m. dalej na południe – najwyższą wysokość, przekraczającą nawet 500 m, mają wzgórza w okolicy zamku Ogrodzieniec: tu wznosi się **Góra**

Janowskiego, zwana inaczej Zamkową, ze skałą **Czubatka**, której wierzchołek znajduje się na wysokości 516 m n.p.m. (wg starych pomiarów 504 m). To zarazem najwyższy punkt całej Wyżyny Krakowsko-Częstochowskiej.

WYŻYNA OLKUSKA

Za obniżeniem Bramy Wolbromskiej rozciąga się Wyżyna Olkuska (dawniej zwana czasem Krakowską). Ma ona charakter wielkiego płaskowyżu – wielkiej płyty wapieni jurajskich o łagodnie pofalowanej

wierzcholinie, przykrytej warstwą lessów (do 10 m grubości), naniesionych w okresie zlodowaceń. Nad pokrywą lessową wyrastają w wielu miejscach, szczególnie w okolicy Jerzmanowic, **wapienne ostańce skalne** – wśród nich skałki **Grodzisko i Wielka Skała** (według najnowszych pomiarów obie 512,8 m n.p.m.), czyli drugie najwyższe wzniesienia Jury po Górze Janowskiego. Kolejnym charakterystycznym elementem krajobrazu Wyżyny Olkuskiej są rozcinające teren **głębokie doliny – krasowe wąwozy**, wgłębione nawet do 80 m od poziomu

[Kup książkę](#)

[Poleć książkę](#)

wysoczyzny. Ich ujścia, zwrócone ku południowi, wycięte w wysokiej krawędzi ograniczającej z tej strony Wyżynę, są przeważnie zwężone i zamknięte skalnymi bramami. Doliny te zyskały zbiorczą nazwę **Dolinek Podkrakowskich** (lub Krakowskich) i są jedną z głównych atrakcji krajobrazowych całej Jury.

RÓW KRZESZOWICKI

Wyżyna Olkuska opada stromym uskokiem do szerokiego, wydłużonego obniżenia, ciągnącego się od Krakowa po Trzebinę i Chrzanów, czyli Rowu Krzeszowickiego. Jest on wielkim zapadliskiem

tektonicznym, powstałym w okresie ruchów górotwórczych w trzeciorzędzie. Zachodnia część rowu jest szersza, tu rozciągają się równinne, podmokłe tereny, porośnięte lasami **Puszczy Dulowskiej**, wschodnią zaś część (prócz doliny Rudawy) tworzą niewysokie, łagodne wzgórza.

Ostatnią ku południowi częścią Jury jest wąski, wysoko wzniesiony ponad Rów Krzeszowicki, masyw **Wału Tenczyńskiego**, rozciągającego się od okolic Zabierzowa po Libiąż. Ten potężny zrąb tektoniczny składa się z długiego grzbietu, rozciętego skalistymi jarami: **przełomem Rudawy** koło Zabierzowa,

dolinkami: Aleksandrowską i Brzaskwini oraz **doliną Sanki z Wąwozem Mnikowskim**. Dalej ku zachodowi znajdziemy jeszcze kilka izolowanych pagórów zrębowych – na jednym z nich stoją **ruiny zamku Lipowiec**.

WYŻYNA WIELUŃSKA

Wyżyna Wieluńska obejmuje najmniej wzniesioną część płyty jurajskiej – tej samej, którą obserwujemy na Jurze Krakowsko-Częstochowskiej. Tu wysokości nad poziomem morza sięgają zwykle 260–300 m. Wysokości względne są znikome – to właściwie teren wyżynnej

równiny z bardzo łagodnymi, falistymi wzniesieniami. Odmienny charakter krajobrazu to efekt grubej warstwy osadów polodowcowych, zaścielających płytę wapienną. Jedyne miejscami wapiń przebija się na powierzchnię pod postacią silnie skrasowiactych wzgórz, na których ostańce pojawiają się jedynie w okolicy Działoszyna i nad Wartą w pobliżu przełomowego odcinka jej doliny obok **Łuku Załęczańskiego**. Monotonną powierzchnię Wyżyny rozcinają miejscami doliny rzeczne – w okolicy Krzepic Liswarty, w północnej części zaś płynącej wielkim zakolem – wspomnianym wyżej Łukiem Załęczańskim – Warty.

Kup książkę

Poleć książkę

GARB TENCZYŃSKI, WYGIEŁZÓW I ZAMEK LIPOWIEC

Na szczyt białej wieży

Krótki spacer do zamku Lipowiec – wiedący przez cenny przyrodniczo las w rezerwacie „Lipowiec” – warto połączyć z odwiedzinami w skansenie w Wygiełzowie. Oczywiście trasę do zamku można jeszcze skrócić, wracając od razu w dół żółtym szlakiem lub zielonym (o nieco innym przebiegu), ale lepiej zadbać o kondycję i zrobić opisaną tu pętlę.

pętla

3,5 km

1.20 h

• Drewniany dom w Nadwiślańskim Parku Etnograficznym

Kup książkę

• Kościół z Ryczowa w Nadwiślańskim Parku Etnograficznym

WYGIEŁZÓW

Gdy zbliżamy się do Babcic i Wygiełzowa, od razu widać górującą nad okolicą białą wieżę, wyrastającą nad zielen lasów stromej góry. To cel naszego spaceru: stołp zrujnowanego zamku Lipowiec. Aby do niego dojść, wyruszmy sprzed głównej bramy skansenu w Wygiełzowie, czyli oficjalnie **Nadwiślańskiego Parku Etnograficznego**. Stąd deptakiem (ul. Podzamcze) wiodą wzdłuż muru skansenu szlaki zielony i żółty. Na rogu ogrodzenia, który wyznacza malownicza **kapliczka**, skręcamy w lewo do

góry tak jak drugi ze szlaków. Tuż przed nami piętrzy się zalesione wzgórze. Nim zaczniemy na dobre marsz pod górę, możemy spojrzeć przez ogrodzenie na okazały **szlachecki dwór z Drogini**, przeniesiony do skansenu.

BUKI W CZARNYM LESIE

Szlak żółty wkrótce wchodzi pomiędzy drzewa na stromym zboczu wzgórze. **Góra Lipowiec** (362), z zamkiem o tej samej nazwie, wznosi się w południowej krawędzi Garbu Tenczyńskiego, tworzącej tu wyraźny uskok, poniżej którego rozciągają się już równinne tereny nad Wisłą.

Zbocza góry i sąsiednich wzniesień porasta las, zwany przez okoliczną ludność **Czarnym Lasem**. Bezpośrednio wokół zamku górują piękne **drzewostany bukowe** – drzewa osiągają tu nawet ponad

UWAGI DO TRASY

spacer znakowany, dobry dla dzieci

Poleć książkę

150 lat. A są wśród nich nie tylko buki, ale też graby, zaś gdy wiosną zakwita runo leśne, dostrzeżemy całe łany zawilców gajowych oraz kokoryczy puste. Późniejszą wiosną zakwita zaś chroniony i rzadki **storczyk kruszczyk drobnolistny**. A ponieważ nie jest jedyną chronioną rośliną, jaka tu występuje (botanicy znaleźli tu 24 takie gatunki) wokół zamku i szczytu wzgórza powstał **rezerwat „Lipowiec”** o powierzchni 11,4 ha.

TWIERDZA LIPOWIEC

Przemierzamy leśną ścieżką teren rezerwatu, lecz wyżej spomiędzy drzew przebłyskuje już biel wapiennego urwiska... Czyżby górę wieńczyły ostańce? Zagadka wyjaśnia się już po chwili: to wzniesione z miejscowego kamienia wapiennego zamkowe mury. Masywny gmach górnego zamku z wysoką, cylindryczną wieżą,

INFORMACJE PRAKTYCZNE

Do Wygiełzowa i Babic kursują autobusy i busy z Krakowa, a jeśli podróżujemy samochodem, to pojazd możemy zostawić na parkingu przy skansenie (ul. Podzamcze) lub przy głównej ulicy łączącej Babice z Wygiełzowem.

📍 Zamek Lipowiec

tj. stołpem, otacza rozległe przedzamcze, obwiedzione murem i fosą. Ta **średnio-wieczna twierdza**, zwana Lipowcem, od początku swego istnienia (a rozkazał jej budowę biskup Jan Prandota w 2. poł. XIII w.) aż po 1789 r. należała do biskupów krakowskich. Nie wiemy na pewno, czy to biskup Prandota zaczął budowę kamiennej wieży, może Lipowiec był wtedy tylko drewnianą warownią, a kamienne mury zaczęto wznosić dopiero wiek później? Z czasem zresztą mury nie tyle miały bronić fortecy przed wrogiem, lecz sprawić, by nikt z jej wnętrza się nie wydostał – zamek stał się złowrogim więzieniem biskupim, potem zaś domem poprawczym dla księży... Opuszczony w XIX w., zamienił się stopniowo w ruinę, którą dziś można zwiedzać, zdobywając nawet szczyt potężnej wieży.

TIP AUTORA
Zamek Lipowiec odwiedzać najlepiej przy dobrej pogodzie i dużej przejrzystości powietrza – wtedy tym bardziej docenić można fantastyczną panoramę, jaka roztacza się z jego stołpu.

BABICE

Z zamku można zejść oczywiście tą samą drogą lub schodzącym drugą stroną zielonym szlakiem, lecz lepiej spacerować się jeszcze kawałek przez Czarny Las wzdłuż grzbietu wzgórza żółtym szlakiem aż do polany, na krańcu której w prawo w dół schodzimy dróżką ze szlakami rowerowymi – prosto przed **barokowy kościół w Babicach**. Tu skręcamy w uliczkę w prawo, która podnóżami wzgórz prowadzi prosto przed bramę skansenu w Wygiełzowie.

Kup książkę

Poleć książkę

DOLINKI KRAKOWSKIE

Rowerem pośród skał

Czy rowerem można przemykać się pośród skał? Oczywiście, wystarczy przejechać się do wąskiego jurajskiego wąwozu, czyli Doliny Kobyłańskiej lub trafić pod Bramę Bolechowicką. Te i inne malownicze miejsca na krawędzi Wyżyny Olkuskiej, którą rozcinają słynne dolinki podkrakowskie, odwiedzimy podczas niedługiej, lecz wymagającej wycieczki rowerowej. Trzeba być przygotowanym na jazdę po błocie, kamieniach i śliskich liściach, przez las i pośród pól, ale też z odcinkami szosowymi.

pętla

21,1 km

450 m

3.30 h

Z BOLECHOWIC DO
DOLINY KOBYLAŃSKIEJ

Z centrum Bolechowic udajemy się najpierw asfaltową szosą bez szlaku przez **Karniowice** do **Kobylan**. Tu skręcamy w prawo w małą uliczkę, by zdążyć na górę biegu potoku Kobyłanka za znakami czerwonego i niebieskiego szlaku rowerowego. Wkrótce wjeżdżamy między skały. Kolejny odcinek to już jazda kamienistą ścieżką w górę **Doliny Kobyłańskiej** – jest to jedna z najpiękniejszych dolinek podkrakowskich. Skały w dolinie są bardzo

popularnymi terenami wspinaczkowymi na Jurze, więc na pewno wiele z turni, baszt i ścian oplecionych będzie linami,

! UWAGI
DO TRASY

Nawierzchnia: asfalt, droga gruntowa, ścieżki
Stromizna: dwa bardzo strome i długie podjazdy terenowe, kilka mniejszych
Rower: MTB
trasa znakowanymi szlakami rowerowymi, dość trudna, dla doświadczonych w jeździe terenowej

Brama Bolechowicka

tu i ówdzie dostrzeżemy też uczepione skał sylwetki wspinaczy.

TIP AUTORA
W żadnej innej podkrakowskiej dolince nie zobaczymy tak dużego nagromadzenia efektownych wapiennych turni jak w Dolinie Kobyłańskiej – wyrastają one tu ze zboczy tuż obok siebie, tworząc miejscami całe skalne ściany kanionu.

Zmierzamy ścieżką w górę doliny. Jej kierunek zmienia się kilkakrotnie, a wraz z nim i widoki na coraz to inne naturalne baszty i mury – niczym najprawdziwsze średniowieczne fortece. Wyżej w dolinie w prawo odbija czerwony szlak rowerowy, a my kierujemy się ostro do góry w kolejną boczną dolinkę za znakami niebieskiego. To najtrudniejszy podjazd na całej trasie: nieraz jest tu błoto, do

ŹRÓDŁO ŚW. ANTONIEGO

W dolnej części Doliny Kobyłańskiej, tuż obok szlaku na początku szerokiej łąki, ujętej w największe skały, obok niewielkiego drzewa i ścieżki, w małej niszy wypływa niezbyt wydajne źródło. Woda o stałej temperaturze 10,6°C wypływa z prędkością do 2 l/s, żyją w niej miniaturowe stworzonka, widoczne tylko pod mikroskopem kiełże i okrzemki. Takich źródeł na Jurze jest sporo – to typowy wypływ wód krasowych, krążących w skalnych szczelinach wapieni, powoli je rozpuszczając, poszerzając szczeliny w kanały, pustki krasowe, a finalnie jaskinie.

INFORMACJE PRAKTYCZNE

W centrum Bolechowic w sąsiedztwie gotyckiego kościoła i zabytkowego dworku jest wiele miejsc parkingowych. Do miejscowości dojeżdża też z Krakowa autobus podmiejski nr 248 z Bronowic Małych, ale rowery można do niego zabierać jedynie, gdy nie ma wielu pasażerów.

tego liczne kamienie, a bywa, że i wiele rozmokłych liści. Podjazd wiedzie już przez **Las Karniowski**, rozciągający się między górnymi częściami dolinek Bolechowickiej i Kobyłańskiej.

DOLINA KLUCZWODY

Podjazd kończymy na skrzyżowaniu z poprzeczną, dużą leśną drogą. Stąd kierujemy się w lewo – tym razem zielonym szlakiem rowerowym. Zaprowadzi nas on przez las i pola do **Bębła**, gdzie z kolei zmienimy znaki na czerwone, gdy zielony szlak odbija w lewo. My natomiast zaraz potem skręcimy w prawo, zdążając pośród otwartych pól czerwonym szlakiem rowerowym do **doliny Kluczwody**, zjeżdżając do niej w sąsiedztwie wejścia do **Jaskini Wierchowskiej Górnej** (o jaskini i innych grotach w Wierchowie – zob. wycieczka piesza nr 2, s. 18–20). Asfaltowa dróżka prowadzi cały czas w dół kluczącej – zgodnie wszak z nazwą! – doliny Kluczwody. W końcu opuszczamy szosę, skręcając wraz z czarnym szlakiem pieszym w stronę **rezerwatu „Dolina Kluczwody”** w jej dolnej części. To piękna, dzika część

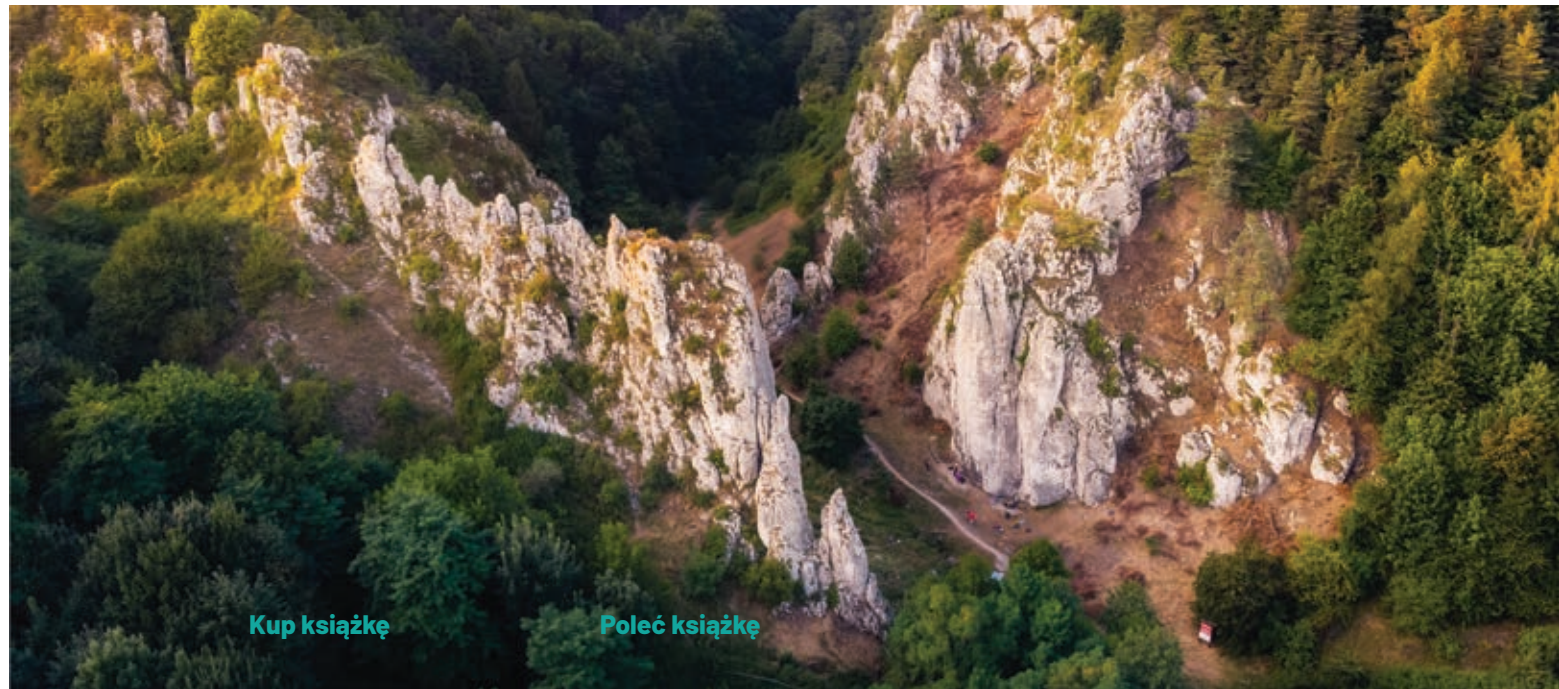
trasy – ale też zaraz czeka nas drugi bardzo ostry podjazd: czerwony szlak skręca w prawo na zalesione zbocze, by przez pola na południowy wschód od Zelkowa doprowadzić do szosy do Bolechowic.

DOLINA I BRAMA BOLECHOWICKA

Tu zmieniamy czerwony szlak rowerowy na niebieski i jedziemy w prawo. Po chwili czerwone znaki znów dołączają i oba szlaki wiodą w poprzek płytkiego parowu na górnym krańcu **Doliny Bolechowickiej**, potem zaś przez **Las Karniowski** obok wzgórza **Krzemionka** (447). Nazwa zalesionego pagóra jest bardzo trafna: wiele tu kawałków krzemieni. Niektóre są tak duże, że lepiej nie trafić w nie z rozpędu kołem – pogięta obręcz gwarantowana!

● **Dolina Bolechowicka z lotu ptaka**

POKUTNICY POD BRAMĄ BOLECHOWICKĄ

Jedna z części sławnej skalnej bramy, zamykającej wylot Dolinki Bolechowickiej – ta wznosząca się po stronie zachodniej, a więc patrząc z drogi ze wsi po lewej – zwana jest Filarem Pokutników, za którym ciągnie się Mur Pokutników. Czyżby w zamierzchłych czasach chadzali tędy bicujący się nawzajem pokutnicy, jak z wyobrażeń o średniowieczu? Przynajmniej tak sądzili przedwojenni mieszkańcy Bolechowic, widząc gromadkę zmierzających pod skały w dni wolne – a zatem niedziele i święta – niezależnie od pogody wspinaczy, obwieszonych linami i podzwaniającym metalowym sprzętem wspinaczkowym... I tak do amatorów wspinaczki z krakowskiej Sekcji Turystycznej AZS Kraków, którzy od 1925 r. wspinali się w Bolechowicach, przyłgnęło miano Pokutników. Później określano tak też kolejne pokolenie wspinaczy, aktywnych po II wojnie światowej – i to właśnie ich najczęściej kojarzy się jako grupę Pokutników, rozstawioną w książce *Komin Pokutników* autorstwa jednego z najsławniejszych z tej grupy: Jana Długosza.

W końcu na skraju lasu trafiamy na większą drogę. Niebieski szlak skręca w prawo, my zaś udajemy się w lewo tą właśnie drogą za znakami zielonego szlaku (czerwony też po chwili odbija w kierunku Doliny Kobyłańskiej).

Teraz możemy się już cieszyć wyłącznie jazdą w dół – zielony szlak zaprowadzi nas ku najpiękniejszej skalnej bramie na Jurze, czyli **Bramie Bolechowickiej**, a potem już przez wieś wzdłuż koryta strumienia do centrum, gdzie kończymy wycieczkę.

Poszukując miejsc do wspinaczki, trzeba pamiętać, że część formacji skalnych – przede wszystkim te znajdujące się w rezerwatach przyrody (z pewnymi wyjątkami) – jest niedostępna ze względu na konieczność ochrony środowiska przyrodniczego. Niektóre inne znajdujące się na terenie prywatnym również nie są udostępniane przez właścicieli. Nim rozpoczniemy samodzielną przygodę ze wspinaniem, warto sprawdzić, jaki jest status skał, na których chcemy się wspiąć – czy wspinaczka w wybranym rejonie jest w ogóle dopuszczalna. Wiele informacji na ten temat znajdziemy w portalu inicjatywy „Nasze Skały” (www.naszeskały.pl). Informacji można też szukać na portalach wspinaczkowych.

Wspinaczka skałkowa

Ogromna liczba różnych rozmiarów i kształtów skał na Jurze Krakowsko-Częstochowskiej sprawia, że jest to największy w naszym kraju obszar wspinaczkowy. Wspinaczka skałkowa jest tu uprawiana od dawna, a liczba chętnych do spróbowania swych sił w tej trudnej i niebezpiecznej dyscyplinie sportu stale rośnie.

INSTRUKTOR:
TAK/NIE

SPRZĘT:
WYPOŻYCZYMY

ADRENALINA:
●●●●●

KONDYCJA:
●●●●○

Kup książkę

Poleć książkę

CHARAKTER JURAJSKICH SKAŁ

Główną cechą dróg wspinaczkowych na Jurze jest oczywiście przebieg po skałach wapiennych – gdyż tylko takie tu znajdziemy. To może oznaczać, że najbardziej popularne drogi na obleganych ścianach są **niezwykle wyslizgane**. Mimo to zawsze znaleźć można takie miejsce, gdzie nie spotkamy innych wspinaczy, ponieważ region oferuje tysiące różnych dróg wspinaczkowych. Są one też bardzo zróżnicowane pod względem skali trudności (od II do VI.8 w skali Kurtyki), charakterystyki i długości, choć w tym ostatnim przypadku nastawić się trzeba głównie na wspinanie się po krótkich, kilkunasto- do kilkudziesięciometrowych ścianach z przewagą tych do 20 m; **najdłuższe drogi** wytyczono na skale Sokolica w Dolinie Będkowskiej – osiągają one 60 m długości.

Jura z powietrza

Każdy pewnie kiedyś chciał szybować niczym ptak – najlepiej pośród wspaniałych krajobrazów, odkrywając je na nowo z nieznannej perspektywy. O tym, jak ciekawe są krajobrazy Jury Krakowsko-Częstochowskiej, nie trzeba chyba nikogo przekonywać. Oczywiście, także i zamki na Szlaku Orlich Gniazd, wspaniałe ostańce skalne czy malownicze wzgórza wyglądają co najmniej równie ciekawie z lotniczej perspektywy.

INSTRUKTOR:
TAK

SPRZĘT:
WYPOŻYCZYMY

ADRENALINA:
●●●●●

KONDYCJA:
●●○○○

Kup książkę

Choć pragnienie oglądania jurajskich krajobrazów z góry można częściowo zaspokoić, oglądając filmy nakręcone z tak dziś popularnych dronów, to czy nie lepiej samodzielnie wzbić się w powietrze ponad ruiny zamków, kręte dolinki i wzgórza upstrzone wapiennymi skałami?

Warto zatem przyrzeć się możliwościom penetrowania Jury „z lotu ptaka” i to nie z bardzo wysoka, podczas lotów widokowych niewielkimi samolotami – choć i takie są organizowane – lecz bardziej aktywnie, przeżywając niesamowite emocje związane ze swobodnym lotem na **motolotni**. Ten ostatni rodzaj lotu, z użyciem niewielkiego silnika i śmigła, nadającego napęd, jest nad Jurą znacznie wygodniejszy, bo pozwala na dłuższe loty i daje więcej możliwości wyboru punktu startowego. Dla chcących startować samodzielnie z **paralotnią** problemem jest znalezienie odpowiedniego punktu startowego: niestety, wzgórza i zbocza na Jurze nie są tak wysokie i strome jak w górach, choć i tu czasem można spotkać paralotniarzy, np. na górze Czubatka koło Kluczy, skąd da się wystartować do lotu nad Pustynią Błędną, a także na niektórych skalistych wzgórzach na skraju kuesty jurajskiej.

Aby rozpocząć przygodę z paralotnią, konieczne jest odpowiednie **przeszkolenie** – choć można wybrać też skrócone szkolenie podstawowe, połączone następnie z wykonaniem krótkiego, samodzielnego lotu. Dlatego też warto zainteresować się inną możliwością, czyli wspomnianą motolotnią, by w tandemie z doświadczonym pilotem odbyć lot ponad najpiękniejszymi miejscami Jury.

Poleć książkę

INFORMACJE PRAKTYCZNE

Szkolenia na paralotnię na Jurze
Air Action Szkoła Paralotniowa
ul. Andersa 7k, Częstochowa
☎ 502403765
🌐 www.airaction.pl

Altus – Szkoła Paralotniowa
☎ 601430216
🌐 paralotnie.katowice.pl

Loty widokowe motolotnią
Dzwono-Sierbowice 35 koło
Pilicy
☎ 502439059
🌐 lotynadjura.pl

PROGRAM PARTNERSKI

— GRUPY HELION —

1. ZAREJESTRUJ SIĘ
2. PREZENTUJ KSIĄŻKI
3. ZBIERAJ PROWIZJĘ

Zmień swoją stronę WWW w działający bankomat!

Dowiedz się więcej i dołącz już dzisiaj!

<http://program-partnerski.helion.pl>

Kup książkę

GRUPA
Helion

Wyżyna Krakowsko-Częstochowska i będąca jej przedłużeniem Wyżyna Wieluńska to regiony znane przede wszystkim mieszkańcom Polski południowej. A szkoda, bo tutejsze krajobrazy, fenomeny przyrodnicze i historyczne zabytki zasługują na szerszą renomę. Średniowieczne zamki – słynne „orle gniazda”, wapienne dolinki i fantastyczne ostańce skalne, na których wychowały się całe rzesze wspinaczy, to tylko niektóre z atrakcji. Jura to także liczne jaskinie i unikatowa Pustynia Błędowska, Wyżyna Wieluńska przyciąga zaś Załęczańskim Łukiem Warty. Specyficzne warunki siedliskowe czynią Jurę zaskakująco bogatą przyrodniczo, co widać szczególnie w dużej bioróżnorodności świata roślin kwiatowych i owadów. Z uwagi na gęstą sieć szlaków i lokalnych dróg region jest wybitnie przyjazny dla rowerzystów i turystów pieszych. Można też realizować tu spływy kajakowe i wyprawy konne, a nawet polatać na paralotni. Inspiracji do aktywnego odkrywania Jury dostarczy ten przewodnik.

NAJLEPSZY RELAKS? OCZYWIŚCIE AKTYWNIE!

activebook to przewodnik dla tych, którzy w ruchu odpoczywają najlepiej. Dla uprawiających sport, dla szukających nowych doznań, dla wszystkich pełnych energii. Jeśli nie lubisz siedzieć w miejscu i chcesz zacząć wypoczywać intensywniej – ten przewodnik jest właśnie dla Ciebie!

**TRASY
PIESZE**

**TRASY
ROWEROWE**

**TRASY
KAJAKOWE**

**ATRAKTCJE
DLA
AKTYWNYCH**

W przewodniku **kody QR**, dzięki którym zobaczysz przebieg trasy na mapie i pobierzesz plik GPX na smartfona lub zegarek sportowy

Księgarnia internetowa:
<http://bezdroza.pl>

Zamówienia telefoniczne:
0 801 339900
0 601 339900

Sprawdź najnowsze promocje:
● <http://bezdroza.pl/promocje>
Przewodniki najchętniej czytane:
● <http://bezdroza.pl/bestsellery>
Zamów informator podróźniczy:
● <http://bezdroza.pl/newsletter>

Helion SA
ul. Kościuszki 1c, 44-100 Gliwice
tel.: 32 230 98 63
e-mail: bezdroza@bezdroza.pl
<http://bezdroza.pl>

ebook dostępny na
ebookpoint

ISBN 978-83-283-8710-2

9 788328 387102

Cena 49,90 zł